

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvenredni nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, tuzemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znanje za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu šte. 18.553.

Nesoglasje v radikalni stranki

Vsake lepe kvatre se pojavljajo vesti o nesoglasjih v radikalni stranki. Takoj za petami pa sledi vsem tem vestem razne kombinacije o novi grupaciji in najdejo se še vedno idealisti, ki sanjajo o čiščenju, o čisto novem kursu v naši notranji politiki, dokler se ne izkaže, da ostane tudi sedaj vse lepo pri starem.

Tudi sedaj se silno mnogo piše o nesoglasjih v radikalni stranki in opozicionalni tisk stavi že silne nade na akcijo, ki jo napovedujejo pašičevci. Mislino, da čisto brez podlage. Ne bodo dali pašičevci prav nobene boljše vlade, od sedanjih, če bodo sploh šli tako daleč, kakor upa opozicija. In tudi drugače se ne bo nič izpremenilo, pa naj zmaga v radikalni stranki ta ali ona struja. Saj ostanejo vendar pravi akterji naše notranje politike isti kot so bili in s samim prepleskavanjem firme ne bo nikomur pomagano.

Da, bili so časi, ko je bilo upravičeno upanje, da bodo nasprotja v radikalni stranki končala z dalekosežnim čiščenjem. Bilo je to tedaj, ko je bil na višku boj med Pašičem in Ljubom Jovanovičem in ko smo tudi mi pozdravljali vlado obeh Ljub, kot najboljšo vlado, ki je v danih razmerah sploh bila mogoča. To pa vsled tega, ker je bilo politično vprašanje konkretno postavljeno in ker bi zmaga te ali one skupine pomenila tudi zmago osnovnega političnega principa. Tedaj je bil boj proti korupciji na višku in tedaj je ta enostaven in zato absolutno jasn boj, otročje lahko povzročil temeljito sanacijo razmer, ker bi imel zmagovalec za sebe ves narod, ker ves narod je bil in je proti korupciji.

Danes pa so razmere čisto druge. Ni več v aktivni politiki avtoritete Ljube Jovanoviča in ni nobenega jasno postavljene vprašanja. Kdo naj vendar veruje temu, da so pašičevci ogorčeni nad Maksimovičem samo vsled nasilnosti, ki jih je zakrivil režim? V to ogorčenje pašičevcev nihče ne veruje in zato se tudi nihče ne more ogreti za akcijo pašičevcev, ki zato tudi velja le kot akcija za gotove in čisto neidealne stvari!

Zato ni od sedanjih nesoglasij v radikalni stranki za splošno pričakovati kalni stranki za splošno pričakovati prav nobenih pridobitev, temveč vse bo ostalo pri starem, pa naj zmaga Peter ali Pavel, ali pa naj bo konec vsega tega boja kak gnil kompromis.

Od nesoglasij v radikalni stranki ni zato nič posebnega pričakovati, razven seveda, če je kdo tako skromen, da je že vesel, če se menjajo osebe v vladi. Ali razsodni javnosti to ne more zadostovati. Razsodna javnost mora zahtevati, da se izpremeni režim, da se čisto drugače upravlja državo, kakor pa se jo danes mrevvari. Da preneha že enkrat davčna in druga neenakost, da bo konec raznega nasilja in da se reformira vsa naša uprava.

Take izpremembe pa je pričakovati le iz naroda in podlago za tako izpremembo je treba vztrajno in temeljito pripravljati. Vsi napori pa bodo zaman, če se bo ponavljala stara napaka, če bodo stranke dejale, da smejo tudi one grešiti, ker so grešile druge. Ves problem je le v tem, da posameznik ko stranka ne stori napačno in nečedno dejanje, če ve, da je to dejanje napačno in nečedno. Zakaj šele potem imata posameznik ko stranka pravico do kritike in sicer do kritike, ki drži.

V tej načelnosti je rešitev, ne pa v spekulacijah na nesoglasja v radikalni stranki. Zakaj vsa ta nesoglasja izvirajo iz nad vse slabe podlage in so mogoča

Kombinacije pašičevcev in centrumašev.

Beograd, 8. marca. Pašičeva skupina je še do pred kratkim omenjala Marka Trifkovića kot svojega kandidata za novo koncentracijsko vlado, toda sedaj nima več zaupanja vanj, ker ga smatra za Uzunovičevega pristaša. Pašičeva skupina se je zato odločila za ožje sodelovanje s Svetozarom Pribičevićem, kateremu obljubila fuzijo in nasledstvo za Pašičem za slučaj, da skupna akcija uspe. Pašičeva skupina dela v sporazumu s samostojnimi demokrati najzivahejša na padcu Uzunovičeve vlade in računa pri tem na pomoč HSS, ki je zaradi Bože Maksimovića došla v konflikt z Uzunovičem. Nova vlada pod vodstvom Pribičevića bi sestajala iz Demokratske zajednice, samostojnih demokratov, pašičevcev in Narodnega seljaškega kluba, ki bi se mu pridružila zopet skupina N. Nikića. Na sodelovanje s HSS je pristala Pašičeva skupina, ker Pribičević ni hotel pristati na sodelovanje s SLS. Ta kombinacija pridobiva na verjetnosti zato, ker so bosanski radikali odbili sodelovanje z muslimani, ki so v Demokratski zajednici.

Proti tej kombinaciji pašičevcev in Pribičevića, ki bi ji bil na čelu Svetozar Pribičević, ne pa Marko Trifković, stoji nasproti resna kombinacija Uzunovića, da rekonstruira vlado s pomočjo Narodnega seljaškega kluba celo z rizikom, da se pa-

šičevci odcepijo od stranke. Pogajanja se vrše, čeprav tajno, na vse strani. Narodni seljaški klub, ki ima ponudbo z dveh strani, se mora odločiti ali za Pribičevića ali za Uzunovića, ker bi bila kaka kombinacija med opozicionalnimi skupinami brez izgleda.

Ker je nastopil Radić v svoji posebni izjavi nasproti Pribičeviću zelo prijazno, in se vrše zaradi primorske oblastne skupščine pogajanja s samostojnimi demokrati, se računa, da bi lahko prišlo do sodelovanja med Radićem in Pribičevićem, ako bi Uzunović ne hotel ali ne mogel dati satisfakcije za postopanje Bože Maksimovića proti SHS. Pašičevci in Pribičević vedo, da ne morejo dobiti volilnega mandata, temveč samo delovno vlado, Pašičevi skupini je glavno, da dobi oblast v svoje roke in s tem obenem premoč v radikalni stranki. Pribičević pa je tudi veliko na tem, da v Sloveniji zaščiti svoje pristaše in da pripravi teren za volitve. HSS naj bi podpirala to kombinacijo dotle, dokler se ne formira nacionalni blok. Radićevci bi zato dobili neke koncesije v Dalmaciji. Pogajanja vodi z enimi in z drugimi v imenu HSS Pavle Radić, dokler se ne odloči, na katero stran naj pristopi Narodni seljaški klub.

PAŠIČEVCI SO SE SPORAZUMELI S CENTRUMAŠI.

Beograd, 8. marca. Ultimatum Drago vića ne bo imel posebnega efekta, vsaj ne tako skoro, kakor so radikali pričakovali. Dragović se je dal pregovoriti, da odide v svoj okraj in je dal s tem možnost, da izvrše njegovi tovariši to, kar bi bilo neugodno, ako bi on bil v Beogradu.

Ves čas zatišja, ki je trajalo zaradi bolezn Marka Trifkovića in Uzunovića, se je uporabil zato, da se najde baza za sodelovanje obeh radikalnih struj. Rezultat teh poskusov je, da so pašičevci pristali na to, da ne bodo delali ob pretresu in glasovanju proračunu nikakih težkoč. Pašičevci, utemeljuje sporazum, da nočejo delati zapreke sprejetju proračuna, ker je proračun potreben državi in narodu. Kot razlog za to izpremembo se navaja, da se pašičevci boje, da bi vlada vsled njih opozicije prišla v največjo zadrego in bi morala razpustiti Narodno skupščino in razpisala volitve, ki bi pa bile naperjene v prvi vrsti proti njim. Ako so te navedbe točne, potem je težko msliti, da bi zavzeli pašičevci v bodoče kako drugo stališče proti centrumu, ker bi se taka nevarnost pojavila v vsakem momentu.

BOJ ZA PREDSEDSTVO RADIKALNE STRANKE.

Beograd, 8. marca. Med radikali se še dalje vodijo razgovori o volitvi predsednika glavnega odbora radikalne stranke. Kakor se doznava, bo sklicana seja glavnega odbora, na kateri bi se izvolil predsednik v najkrajšem času.

Z ene strani se trdi, da bo izvoljen za predsednika dosedanjí podpredsednik glavnega odbora Aca Stanojević, medtem

le v naših žalostnih razmerah, dočim pa prihaja prava rešitev le iz načelnosti in iz narodne moralne zavesti.

To vzbuditi, tej pripomoči do zmagovitega predora, je višek problema, toda ravno v tej smeri je najmanj vidno delo in ravno tu je največja letargija.

Zato pa tudi ostaja vse pri starem in zato bodo tudi sedanja nesoglasja v radikalni stranki to potrdila.

ko bi prišel na mesto podpredsednika Marko Trifković in za II. podpredsednika Uzunović. Z druge strani pa se kandidatura Uzunovića popolnoma izključuje, ker se njegovi kandidaturi protivijo zlasti pašičevci, ki so v glavnem odboru v večini. Edina koncesija, ki bi se mogla dati Uzunoviću, je, da pride v glavni odbor.

SEJA VLADE.

Beograd, 8. marca. Sinoči je imel ministrski svet sejo, kateri je predsedoval general Hadžić. Razpravljalo se je o amandmanih k proračunu. Ukinjen je pravosodni oddelek v Zagrebu. Odobren je kredit pol milijona dinarjev za potne stroške, popravilo zgradb itd. Nato se je razpravljalo o amandmanih proračuna. Med drugim je bilo sklenjeno, da se odobre popravila ljubljanske univerze. Danes bo ministrski svet nadaljeval svoje delo.

DEMOKRATSKA OBTOŽNICA PROTI MAKSIMOVIĆU.

Beograd, 8. marca. Včeraj popoldne bi bil moral imeti sejo odbor demokratskega kluba za redigiranje obtožnice proti Boži Maksimoviću. Toda narodni poslanci še niso vsega premotrili, in se bo zaradi tega vršila seja tega odbora danes popoldne. Kakor se doznava iz demokratskega kluba, bo izročena obtožnica 16. t. m., tako, da ne pride na dnevni red pred 1. aprilom, to je, še le potem, ko bo sprejet proračun v skupščini.

DR. KULOVEC PRI DAVIDOVIĆU.

Beograd, 8. marca. Politični krogi so postali pozorni na poset dr. Kulovca, ki ga je napravil pri Ljubi Davidoviću. Novinarji so počakali ministra dr. Kulovca pred demokratskim klubom in ga vprašali o namenu poseta, pa je dr. Kulovec izjavil, da je obvestil Davidovića o bolezni dr. Korošca.

UZUNOVIĆ SE VEDNO BOLAN.

Beograd, 8. marca. Bolezen Uzunovića še vedno traja in se ne ve, koliko časa še bo trajala.

Popoldanska seja skupščine.

Beograd, 8. marca. Seja Narodne skupščine je bila najavljena za včeraj popoldne ob 5.15.

Prvi je dobil besedo pristaš HSS Ivan Čelan, ki pravi, da predloženi proračun ni sestavljen po stvarnih državni in narodnih potrebah. Proračun ministrstva za kmetijstvo in vode je vsako leto manjši. Govori o Bosni in Hercegovini, češ, da bo prišla ta pokrajina na boben, ako se bo delalo tako naprej. Cela sela so izpostavljena divji zverjadi in seljaki ne smejo niti pol ure ostati izven hiše, ko pade mrak. Izjavlja, da bo glasoval proti.

Za njim govori Svetozar Stanković, ki izvaja, da se mnogo govori, da bo po tej gospodarski krizi nastopila finančna kriza in da se krivda za to valja na današnjo vlado. Grol: To ste vi govorili tudi pred mesecem dni. Svetozar Stanković: Videl sem, da je proračun velik in priznavam, da je obremenitev velika, a moram odbiti vsako krivdo od radikalne stranke. Pred dvema letoma so bili v vladi radikali tudi samostojni demokrati in proračun je bil večji, ko sedanjí. Ako hočemo biti objektivni, potem bomo našli odgovor v tem, kar je dejal minister financ, namreč, da je ta država prevzela več funkcij nase, kakor bi jih bila smela. Ta velik proračun izvira iz onega časa, ko naši državniki niso imeli pregleda o naših potrebah in našem gospodarstvu. Tako smo dobili 3 univerze, ko bi beogradska zadostovala (!) Stanković govori obširno o priklakah v severnih krajih in se bavi z gospodarskim delom proračuna. Govoriti bi morala še Pavle Radić in dr. Behmen, a ker nista bila navzoča, sta njuna govora odpadla.

Predsednik je zaključil sejo in odredil prihodnjo za danes dopoldne. Govorili bodo Sečurov, Oton Gavrilović in minister financ. Potem se bo glasovalo o proračunu v načelu. Sekretar radikalnega kluba St. Kobasica je dal včeraj napisati na ploščo, da morajo biti danes navzoči na seji vsi poslanci, ker se bo glasovalo o proračunu.

V PETEK SE ZAČNE PODROBNA RAZPRAVA O PRORAČUNU.

Beograd, 8. marca. Na konferenci vlade ki se je vršila včeraj dopoldne, je bilo sklenjeno, da dela od petka dalje Narodna skupščina dopoldne in popoldne, dokler se ne izglasuje proračun. V četrtek je dan interpelacij in v petek se bo začela specialna debata.

ZASEDANJE SVETA ZVEZE NARODOV.

Zneva, 8. marca. Včeraj se je pričelo 44. zasedanje Sveta Lige narodov. Včeraj popoldne so začele delati razne komisije. 14. t. m. bo seja komiteta, ki se mu bo poverila naloga, da prouči vprašanje razoročitve. Po tej seji se bo sestala širša konferenca za pripravo konference o razoročitvi.

SEJA SRBSKE AKADEMIJE.

Beograd, 8. marca. Včeraj popoldne je bila v svečani dvorani stare univerze letna skupščina Srbske akademije, na kateri je bil navzoč tudi kralj. Zastopnik predsednika Belić je otvoril skupščino s pozdravnim govorom in posebno pozdravil kralja, naglašujoč njegove zasluge za akademijo. Nato je Kašanić poročal o delu v preteklem letu. Belić je nato poročal o razdelitvi nagrad akademije. Prvo nagrado je dobil Krklec. Nato je bila skupščina zaključena.

Čelovni program novega ljubljanskega intendanta.

Zagrebski »Morgenblatt« je priobčil zanimiv pogovor z novim intendantom ljubljanskega gledališča, z arh. prof. Radotom Kregarjem. Kaj pravi?

»Ljubljansko gledališče preživlja težko krizo, o njej se je v zadnjih časih veliko pisalo in govorilo. Pred vsem je torej potrebno, da dobim sredstva, s katerimi bi krizo vsaj omilil, če je ne morem izbrisati. Zato hočem z vso vmo reorganizirati gledališče ter posvetiti največjo skrb njegovemu kulturnemu razvoju. Ljubljansko gledališče mora blesteti kot vzor podeželskim odrom. Skrbel bom, da bo imelo le izsolane režiserje ter igrace, ki bodo lahko v skrajni sili nastopili tudi na deželi kot režiserji ali korepetitorji. Ljubljanski oder ni za začetnike, ki nimajo nikakega pojma o gledališču, le ti naj se izobrazijo na podeželskih odrih. Šele potem bodo lahko nastopili v Ljubljani. Iz povedane je jasno, da hočem v prvi vrsti skrbeti za dober naraščaj.

V delokrog posameznih funkcijarjev se kot intendant ne bom vmešaval. Zato ima gledališče opernega, dramskega, računskega ravnanja, režiserje etc. Pač pa bom skušal, da pronicem v vse njihovo delovanje. Kadarkom zapazim v njihovem ravnanju izrodke, bodisi v umetniškem, kakor finančnem oziru, bom strogo branil dobrobit gledališča. Če se vmešavajo nepoklicani v gledališko delovanje, povzročajo to le zmedo. Za take slučaje ne morem biti odgovoren, kajti na ta način se razpasa intriga in demoralizacija, kar je gotovo gledališču v škodo.

Veliko važnost pripisujem repertoiru. Zdi se mi, da so ga doslej sestavljali ad hoc. Literat, ki je prestavil kako delo ker je nujno rabil denar, je s pomočjo dobrih zvez dosegel, da so vzeli njegovo delo v repertoar. Pogosto se je seveda zgodilo, da tako delo ni odgovarjalo razvoju gledališča. Pri sestavljanju bodočega repertoarja bom pazil, da bo občinstvo imelo pregled klasične literature, v prvi vrsti modernih del. Nikakor ni umestno, da so v eni sezoni igrali le angleška ali druga klasična dela, nasprotno zvrstili se morajo najboljše dela vseh narodnosti. Kvarno je, če se venomer ponavlja eno in isto delo, pa naj bi bilo še tako dobro. Mnogo večjo važnost vidim v tem, da se z vsakega naroda vzame po eno delo, ki predstavlja najvišjo kulturno vrednoto. Le tako lahko spoznamo kulturno usmerjenost dotičnega naroda.

Nato govori intendant o namenu gledališča, ki mora biti kulturno in vzgojno. Nakar nadaljuje:

»Za bližnjo bodočnost mi je najvažnejši problem ločitev dramskega od opernega gledališča. V dosedanjem opernem gledališču bomo gojili le visoko opero in visoko dramo, v dramskem opereto, veseloigro, balet in več takih zabav in ugovju posvečenih prireditelj. Dramsko gledališče bi postalo na ta način nekako privatno podjetje v okviru sedanjih uprave ter bo v vsakem slučaju lahko podpiralo opero. Ljubitelji klasične opere in drame bodo imeli v opernem gledališču abonement, poleg tega bodo tam predstave po nižjih cenah in za gotove sloje celo brezplačne. V dramskem gledališču, kjer se bo streglo zabavi in radosti, bodo cene višje, kadar hoče tja, naj si napolni mošnjo z denarjem.

Če bom namerodajnem mestu dosegel to ločitev, sem prepričan, da se bo položaj izboljšal.

Na vprašanje, kaj bo ukrenil glede redukcije članov, je g. intendant umolčnil.

Pozneje je dodal, da se mu po dosedanjih informacijah redukcija ne zdi potrebna, ker upa dobiti sredstev za ohranitev celokupnega ansambla. V nasprotnem slučaju pa bo stopal pri redukciji objektivno in pravično.

V toliko »Morgenblatt«.

Če ne bi bile naše povojne kulturne raz-

mere tako silno klaverne, bi gotovo nihče ne trošil časa z odgovorom na tako napoved o reorganizaciji našega gledališča. Toda zdaj odločujejo kruhoborstvo, strankarska pripadnost in fraza, prinesena o dkdove kje. Kdo se zmeni za želje, ki vro iz naše zemlje? Niti Jeremija jih ne čuje več.

Nikakor ni žalostno, če mladina pretirava in vihra, nasprotno, to je znamenje zdravlja. Seveda, če je odkritosrčna in pošena, zmožna, da ostane zvesta svoji rasti. Žalostno pa je, če dozorel človek, na čelu važne kulturne institucije ne ve, kam bi. Program novega intendanta je živa priča tega dejstva.

G. intendant govori o gledališču in njegovem pomenu besede, ki se danes celo žurnalisti zde plitve in dolgočasne. Kaj pa je gledališče, če ni to kulturna in vzgojna institucija? To vendar ni nič novega. Da bodi ljubljansko gledališče vzor podeželskim, to je pri nas res potrebno poudarjati, a kje in kateri so vzroki za tako stanje, tega nam ni niti omenil. Dobro, na podeželskih odrih naj se izobrazijo začetniki! E, g. intendant, rana našega naraščaja je globlja — podeželski odri je ne bodo zacelili, temveč le še povečali. Kje so ostale podpore za študij, kje dramtična šola?

Vsi vemo, da se nahaja gledališče v težki materijelni krizi. Kakšno rešitev tega vprašanja nam napovedujete etc.? Ločitev obeh gledališč, v enem se bodo vprizarjale visoke kulturne vrednote, v drugem bo zabava etc. To drugo gledališče bo pomagalo prvemu na nege. Kdo vam je za to porok? Kaj ne veste, da je imela že prejšnja uprava isti načrt pripravljen, ki so vam ga, menim, tudi predložili. Preje mu niso verjeli, saj poznajo dobro finančno kapaciteto naših posameznih stanov. S tem zastarelim načrtom obetate zdaj vi paradiz gledališču in osobju.

O čemu ste se razpravljali? O umetniški reorganizaciji. Kje ste jo zasidrali. Prvič v tem, da je bilo vse delo vaših prednikov ničevo, zgrajeno tako an hoc. To so drzne trditve, vkljub temu, da se vsi zavedamo prejšnje pomanjkljivosti. Prepričali se pa boste, da ta pomanjkljivost nima le ene korenine, namreč gledaliških funkcionarjev, temveč nebroj drugih, katerih nočem niti naštevati. Če bi namreč pričela tukaj naštevati, bi ne bilo ne konca ne kraja. Kdor pa pošeno misli, bo moral priznati vsaj delni razvoj v teku povojnih let. Rad priznam, da so v zadnjih časih zajadrali na mrtvo točko. Vi ste se pozvali, da poženeté ladjo naprej. Ali ste si izprašali vest? Iz vaših napovedi tega ne vidim. Kajti, kdor si je izprašal vest, ne bo otepaval z insinuacijami o literatih, ki so iz denarne zadrege s pomočjo dobrih zvez polnili repertoar. Potem nam boste rajše razložili, kako se iz vsakega naroda vzame najboljše kulturno delo, v katerom se zrcali kulturna usmerjenost dotičnega naroda. Tako govori o umetnosti človek, ki nima pojma o umetniških ustvaritvah. Zelo me zanima bodoči repertoar, kajti rad bi vedel, kaj boste vzeli recimo iz ruske, angleške literature, če ostanete zvesti svoji izpovedi.

Čudim pa se, da se s takim programom drznete pred svet in pozivate na soodgovornost. Ne, g. intendant, odgovornost je le ena.

P. S. Prejšnji teden smo brali tudi izjavo Udruženja gledaliških igralcev. Po novi naredbi so menda vsi gledališki igralci prevedeni v uradniški status. Čudno se mi zdi, da izpovedujejo uradniki, da so pripravljeni sodelovati s svojim šefom. Kaj bi se zgodilo, če bi podali uradniški finančne delegacije tako izjavo? Svet bi se smejal. Mogoče se motim in je v gledališču tak običaj, da se namreč vsak novoinimenovani intendant informira, ali so člani osebja pripravljeni z njim sodelovati, ali ne? Tudi to je mogoče, taki demokratski uredbi moramo le čestitati. K.

— Nato se je nadaljevala proračunska razprava kot prvi je govoril davidičev Grol, ki je ostro kritiziral proračun in delo vlade. Imamo 6 milijard letčih dolgov, a v proračunu se ti dolгови niti ne omenjajo. Ves denar se porablja le za vzdrževanje sedanje slabe administracije, dočim ni za potrebe prebivalstva nikdar nobenega denarja. Ni čuda, če vidi narod v državi le še institucijo, ki pobira vedno nove davke in omejuje svobodo, a za narod ničesar ne stori. Uzunovičeva vlada ni v nobenem oziru boljša od Pašičeve, temveč kvečjemu še slabša. Pašič je delal za stranko, Uzunovič pa dela samo za sebe. Zato bo tudi glasoval proti proračunu. — Za Grolom je govoril radičevec Vojkovič, ki se je zlasti pritoževal nad zastopovanjem Hrvatske in Slavonije. — Za njim je govoril še Grga Velimirovič in je bila kmalu nato dopoldanska seja skupščine zaključena.

— Pogajanja za koncentracijsko vlado. Listi vedo zopet mnogo poročati o pogajanjih za sestavo koncentracijske vlade. To vlado naj bi sestavili centrumaši, davidičevci, radičevci in SLS. Baje so tozadevna pogajanja med centrumaši in davidičevci že vrše in tudi radičevcem je bilo že sporočeno, da se želijo njih sodelovanje v vladi. St. Radič je tudi dejansko že govoril o potrebi koncentracijske vlade, ki naj bi jo tvorile večinske stranke vseh treh plemen. — Po drugih govorcih pa gre le za vstop davidičevcev v sedanjo vlado in bi ti dobili pet ministrstev, dočim bi SLS izgubila ministristvo za javna dela. — Mnenja smo, da je glavni vzrok teh govoric le spekulacija centrumašev. Prepričati hočejo nezadovoljne pašičevce in zato jim slikajo vruga na steno. Ko pa bodo pašičevci odnehali, bo zopet doseženo med radikali soglasje in nadaljevala se bo stara pesem. Bili bi samo veseli, če bi se motili.

— Poroka Mencije Carniciu. Znana Mencija Carniciu, ki je svoječasno napravila v dunajskem Burgtheatru atentat na znanega macedonskega voditelja in prijatelja Jugoslovancev Panico, se je pred kratkim poročila z nekim voditeljem makedonskega komiteja. Zenoitvanje se je pretvorilo v bolgarskem mestu Petriču v pravi narodni praznik, bolgarska vlada pa je atentatorici naklonila baje precejšnjo doto. Kakor znano, je bila Mencija Carniciu na Dunaju radi umora obsojena, vendar pa je bila takoj izpuščena na svobodo pod pretežno, da je smrtno bolna. No, kakor poročajo sedaj, je Mencija ozdravela vsaj v toliko, da se je lahko poročila, kot nagrado za umor pa ji je bolgarska vlada kupila moža. Da pa ne ostane mesto Mencije na Dunaju prazno, je dospel, kakor poroča »Arbeiter-Zeitung«, na Dunaj neki Drangov, član proslule makedonske organizacije »Imro«. Drangov, ki je že leta 1924 sodeloval pri umoru paše Aleko, ima baje namen, da umori na Dunaju nekaj bolgarski vladi neprijetnih emigrantov. Drangov je že stopil v stike s študentom Nikolo Belevim, ki »študira« na Dunaju že od leta 1910. dalje. Belev je za akcijo, kakor jo namerava organizirati na Dunaju Drangov, zelo priporočljiv, ima namreč izvrstne zveze z italijanskimi fašisti na Dunaju in z avstrijskimi hackenkrenzlerji.

— Nove zmiage kantonske armade. Po vesteh iz Londona se je pred Sangajem že začela odločilna bitka za Sangaj. Kantonci so znova napredovali in prišli do jezera Taihu. Drug del kantonske armade pa prodira na severu in je že del Tientsinske železnice osvojen od kantonske kavalarije. Ob enem se nadaljujejo dezertacije v severni armadi. Vsak dan prestopijo novi polki z vsem štabom h Kantoncem in vojska generala Canga se je izkazala kot ravno tako nezanesljiva ko vojska maršala Suna, ki je že pobegnil na Japonsko. Po mnenju vojaških strokovnjakov je položaj generala Canga nevdržljiv in bo njegova armada v kratkem likvidirana, zlasti še, ker je del kantonske armade prišel njegovi vojski že za hrbet. — Vsed novih zmag kantonske armade je postalo nad vse aktualno vprašanje odnošajev med kantonsko armado in vojsko veselel. Kitajska vlada je že ultimativno zahtevala, da se evropska vojska umakne s kitajskega ozemlja, ker pomeni njeno bivanje na kitajskih tleh brez dovoljenja kitajske vlade grobo kršitev kitajske suverenitete.

— Nezaslišano barbarstvo madjarske vla-

de nad socialisti. 20 zaprtih komunistov v Budapešti je pričelo z gladovno stavko, da na ta način protestira proti slabemu postopanju z njimi. Nato so bili vsi zaprti komunisti prepeljeni v samotne celice in tu so jih policijski organi kakor pravi, uradno poročilo, pregovorili, da so s stavko prenehali. Na kak način so komuniste »pregovorili«, o tem seveda uradno poročilo molči. Vendar pa si vsak razsoden človek lahko misli, da so morali komunisti pretrpeti naravnost nezaslišane muke, predno je mogla policija sporočiti svetu ta svoj uspeh. — Francoski poslanec Blum je objavil v »Populaire« uvodnik, v katerem opozarja francosko vlado, da misli madjarska vlada uničiti socialisti rayerju njegov mandat in ga nato obtožiti zaradi veleizdaje, ker se je udeležil seje II. internacionale, na kateri je bila sprejeta resolucija, da bo Madjarska izbrati Habsburžana za kralja. Leon Blum pravi, da je po madjarskem zakonu prepovedan povratak Habsburžanov na madjarski prestol in da zato Payer tudi ni mogel zagrešiti nobene veleizdaje, pa čeprav bi sam sestavil omenjeno resolucijo. Vsed tega opozarja Blum francosko vlado, da nastopi proti falzifikatorski vladi in da zaščiti socialističnega poslanca Payerja.

Prosveta.
»HLAPEC JERNEJ« — V AMERIKI.
V založništvu »The Vanguard Press, New York« je izšel prevod Cankarjeve povesti »Hlapec Jernej in njegova pravica« pod naslovom »Jerney's Justice«. Prevod je preskrbel Louis Adamich, ameriški Jugoslovane »The Interpreter«, mesečno izdajanje zavoda »Foreign Language Information Service«, ki mu je svrha, da seznanja Amerikance z razmerami narodov, h katerim pripadajo evropski priseljenci in posledaje z ameriškim razmerami, piše o tem literarnem pojavu tole: Jugoslovanska literatura — ali, bolj točno, srbo-slovenska in slovenska literatura (v Jugoslaviji sta namreč dve različni, akoravno tesno sorodni jezikovni plemeni) — je za Amerikance skoraj popolnoma deviška zemlja. Narodna združitev je v teku zadnjih let povzročila, da se je naša pozornost obrnila predvsem na politične ustanove in gospodarske vire te zemlje. Upati je, da bomo s časom odkriti tudi njena kulturna in duševna bogastva. Kontinentalna Evropa, ki je podlegla v takih stvareh, je že prednjačila ter, zdi se, da je spoznala, da je zelo vredno izsledovati ta svet.

Zato je dobro, da se zabeleži začetek stremjenja, ki hoče odpreti zakladnico jugoslovanske literature tudi angleškemu čitačemu občinstvu. Gospod Louis Adamich, Amerikanec jugoslovanskega pokolenja, je začel pionirsko delo s tem, da nam je podal svoj prevod »Jernejeve pravice« od Ivana Cankarja, najodličnejšega slovenskega novelopisca (1876—1918). Povest je lep vzgled pisateljevih del. Umetniška in tehnična in izbrana v slogu nam pripoveduje pripristo in patetično o Jerneju, knežkem hlapcu, in o njegovi zahtevi po popolni pravici na zemlji. Bistveno jugoslovansko pripovedovanje v svoji lokalni barvi, v svojem slikanju in v svojih situacijah, je to vendar povest o skozi in skozi človeški nujni zahtevi ter bi morala najti v Ameriki radovoljno občinstvo. Gospoda Adamich-a in njegove založnike (The Vanguard Press, New York) je pohvaliti, da so nas seznanili z globokim in odličnim pisateljem, ki bi bil že davno obrnil nase pozornost ameriških čitateljev lepih povesti, ako bi bil Nemec, Skandinavec ali celo Rus.

Premijera P. H. Sattnerjeve opere »Tajda«.
Jutri v sredo, 9. t. m. je v ljubljanski operi premijera izvršne slovenske romantične opere »Tajda«. O zasledbi, ki je sestavljena iz naših najboljših opernih moči, smo poročali že včeraj. Delo je z največjo vestnostjo in ljubeznijo pripravil in naštediral za izvajanje operni ravnatelj g. Mirko Polič, režijo pa je prevzel višji režiser prof. Oslip Šest. Po poteku glavnih vaj sodeč bo opera absolutno uspešna in tvorila močno privlačnost v letošnji sezoni. Gledališka uprava je preskrbela tudi nove dekoracije po načrtih scenografa Vavpotiča, izdelal jih je pa mojster Skružny. Na premijero opozarjamo vse naše občinstvo. Vrši se kot predstava izven abonmaja in so vstopnice v predprodaji pri dnevni blagajni.

— Bomo videli!

Šef se je obrnil k inspektorju, ki je prisestvoval zaslišavanju in dejal:

— Šli boste v restavracijo P., Place Graslin, v družbi tega gospoda — tu je pokazal na mojega tovariša — in prosili osebo, ki vam jo bo pokazal, naj se poda z vami semkaj.

— Kar se pa vas tiče, je dejal Nugenbaum, sem prisiljen, pridržati vas do trenutka, ko se bom pogovoril z dotično damo in ko bo zadeva razčiščena. Zatenkrat boste stopili v sosednjo sobo.

Sosednja soba je bila pa — zapor.

Deset minut pozneje je mlada dama v družbi inspektorja in mojega tovariša stopila v urad. Lahko si mislite, da se ni smehljala.

Šef jo je ostro pogledal in dejal:

— Sedaj vemo, kaj ste: nič drugega kot špijonka, ki ste v zvezi z Nugenbaumom delovali za Nemčijo. On je že vse priznal.

— To ni res!

Tu ji je šef pokazal listek, ki ga je bila napisala in ki ga je do takrat skrival pod pivnikom.

— In to? Kaj pa je to?

— Ne vem! To ni moje! Ne razumem, kaj hočete od mene?

— To vam bom takoj povedal. Dajte mi beležnico, ki se nahaja v vaši torbici.

(Nadajevanje priti.)

Politične vesti.

— Včerajšnja dopoldanska seja skupščine je bila slabo obiskana in je zato tudi mirno potekla. Najprej je odgovorjal dr. Srskić na interpelacijo posl. Moskovljevića glede postopanja predsednika okrožnega sodišča v Kumanovem za časa zadnjih volitev. Izjavil je, da je odredil o stvari strogo preiskavo. Nato je zavrnil notranji minister Maksimović interpelacijo posl. Moskovljevića zaradi tolačenja čl. 12 zakona o volivnih imenikih. Dejal je, da je zakon tu tako jase, da ni potrebno nobeno pojasnilo. Moskovljević se s tem odgovorom ni zadovoljil, temveč je naglašal, da izdaja kljub svoji izjavi notranji minister posebna navodila policijskim organom, kako naj tolačijo ta člen.

— Čl. Lucieto:

Spomini francoskega vojnega detektiva.

— To je pa res dobro! Ali mi lahko poveste ime hotela, kjer ste se nastanili? Dobro je če človek pozna take naslove.

Nugenbaum je postajal vedno bolj zmeden ter dejal:

— Nastanil sem se v hotelu F., Quai de la Tosse.

— To je dober hotel, toda za človeka vaše vrste je le preskromen. Če se ne motim, zahajajo vanj delavci.

— O veste, jaz sem skromen človek!

— Vidim, torej kot ste mi dejali, ste bili teden dni bolani in niste mogli iz hotela ven.

— Tega nisem rekel. Rekel sem da...

— Dobro. Vzemimo da sem vas slabo razumel...

Saj vidite da se da z menoj govoriti.

In vzel je na mizi listnico, katero je bil Nugenbaum tja položil, jo odprl, in začel pregledovati papirje, ki so se v njej nahajali.

Naenkrat ga je vprašal:

— Kaj mi niste rekli, da se nahajate v Nantesu točno teden dni?

— Tako je.

— Kako pa je to, da so tukaj v vaši listnici trije

računi od treh različnih hotelov, iz katerih je razvidno, da niste v Nantesu teden dni, temveč cela dva meseca.

Možak se je začel vidno tresti.

Naš šef, ki se je igral z njim kakor mačka z mišjo, se je delal, kakor da ne bi zapazil njegovega razburjenja in je še bolj prijazno vprašal:

— Skoro gotovo ste se slabo izrazili. Tujec ste, in naravno je, da ne poznate točnega pomena nekaterih besed. Brez dvoma ste hoteli reči, da ste bili v hotelu F. teden dni. To bi vse razjasnilo.

— Tako je! To sem hotel reči! je zajecjal preplašeni Nugenbaum, ki mu je vidno zmanjkovalo tal pod nogami.

— No, vidite; toda recite mi vendar, saj vas je moralo stati silno drago, živeti dva meseca v hotelski oskrbi? Ali imate vsaj dovolj denarja?

Nugenbaum se je nasmehnil:

— O, denarja mi pa ne manjka.

Res je, kajti, če se ne motim, imate tu prav lepo vsoto. Skratka, vidim, da ste bogat možak. Hočem samo še eno vedeti od vas: Kje in kako ste spoznali mlado damo, ki je za vas vtaknila v pisalno podlogo v kavarni papir, ki sta ga moja agenta našla v vaših rokah.

— Čisto navaden slučaj!

— Mogoče. Toda zakaj ste ji dajali znamenja?...

Kaj? Tajite?

— To ni res!

Dnevne vesti

ANEKDOTA IZ NAŠE SKUPSCINE.

Novi francoski poslanik na našem dvoru je bil prvič na skupščinski seji ravno oni dan, ko je zaslovela naša skupščina z nagim človekom po vsem svetu.

Poslanik je bil v družbi neke dame in je takoj zapustil ložo, ko je videl kako vzdigujejo tepenemu Ristiću hlače.

Pri izhodu pa sreča na hodniku vladnega poslanca g. R-ča, kateremu se še sanjalo ni, kaj se je ravno kar pripetilo v skupščini. Ko je nato poslanik omenil g. R-ču o seji, je izjavil g. R-č tole:

Ce n'est rien, c'est tous les jours comme cela chez nous!

(To ni nič. Tako je pri nas vse dni!)

G. poslanik je nato hitro pobegnil še iz skupščine.

Masarykova proslava v Ljubljani. Predsednik češkoslovaške republike Masaryk je praznoval večer svoj 77. rojstni dan. Ob tej priliki je priredila Češkoslovaško-jugoslovaška liga v Ljubljani Masaryku v okusno okrašeni dvorani Kazina na predvečer proslavo, ki se je je udeležilo poleg čl. kolonije v Ljubljani tudi precejšnje število domačega ali civilni in vojaški honorarior. Slavnost je otvoril predsednik Čsl.-jugoslov. lige dr. Kramer, ki je pojasnil pomen proslave. Na njegov predlog je bil poslan predsedniku njegov udeležence predsednik Čsl. obce prof. Vedrača. Na njegov predlog je bila poslana pozdravna brzojavka kralju Aleksandru. Po zvezi je govoril tudi čl. konzul Resl. Po pozdravnih govorih se je pričela akademija, pri kateri so sodelovali: primadona Zahodova, Prevotčev kvartet in operni pevec Banovec. Akademija je izbornu uspela ter so želi sodelujoči obilo odobravanja. Akademiji je sledila prosta zabava in ples ob zvokih godbe Dravske divizije. Proslava je imela prav pristen značaj.

Italijanski konzularni urad na Sušaku. Kot poročajo iz Sušaka, namerava ustanoviti italijanska vlada na Sušaku konzularni urad. S tem bo ustrezno jugoslovanskim državljanom, ki ne spadajo v območje cono, pa imajo vendar Sušak za svoj center, ker se jim ne bo treba v zadevah potnih listov več obračati na oddaljeni italijanski konzulat v Zagrebu.

Ukinjeni carinski oddelek. Po odredbi finančnega ministristva se oddelek carinarne na Rakeku Hotedersica kot nepotreben s 15. marcem ukine.

Polovična vožnja za splavarje. Prometni ministristvo je dovolilo splavarjem, ki se vračajo z železniških postaj ob plovni rekah domov, polovično vožnjo v III. razredu. Ugodnost velja samo za vožnje do 50 km. Da se prepreči zlorabe, bodo morali kupovati splavarji na železniških postajah ob rekah, po katerih se bodo vozili s splavi, posebne legitimacije po 1 Din.

26 redni občni zbor Trg društva Merkur za Slovenijo v Ljubljani se vrši v gredo dne 9. marca 1927 ob pol 8. uri zvečer v mali dvorani Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, Beethovnova ulica z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Uspesobnostne izkušnje za osnovne šole se prične na drž. moškem učiteljskišči v Ljubljani dne 29. aprila 1927. ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenosti preizkušnji se naj predložijo po običajni uradni poti pravočasno pristojnemu sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do dne 20. aprila v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravočasno obvestil, posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — Izpraševalna komisija za osnovne in meštanske šole v Ljubljani.

Razpisano mesto jetniškega upravitelja. V jetnišnici deželnega sodišča v Ljubljani se odda mesto jetniškega upravitelja v II. kategoriji. Obenem se oddajo vsa mesta jetniških ali pisarniških uradnikov, ki bi se izpraznila je tekom razpisa ali zaradi razpisa. Prošnje je vložiti do dne 10. aprila 1927 na predsedništvo deželnega sodišča v Ljubljani.

Umrl je v soboto zjutraj v Gorici v starosti 82 let zdravnik dr. Aleksij Rojic, bivši deželni poslanec slovenske ljudske stranke. Pokojnik je deloval od mladih let za javni blagor. Posebne zasluge si je stekel za slovensko šolstvo v Gorici. Tudi kot zdravnik je storil mnogo dobrega, vsakega siromaka je zdravil brezplačno. Pokopan je bil v svojem rojstnem kraju v Zaloščah pri Dornbergu. Na zadnji poti je spremljala občestvoštevana pokojnika velika množica ljudi. Ob odprtem grobu so mu zapeli pevec Zalostinko. Poslovilni govor je imel župnik Primožič. Bodj mu lahka zemlja domača!

Iz sodne službe. Za pravnega praktika v območju deželnega sodišča v Ljubljani je imenovan abs. jur. Jernej Stante.

Iz zdravniške službe. Za zdravnika pripravnika pri splošni bolnici v Mariboru je imenovan dr. Janko Pihler.

Iz vojaške službe. Imenovana sta: Za komandanta 40. pešpolka polkovnik Dragan Koraus, za komandanta celjskega vojnega okruha pa polkovnik Dragotin Pulic.

250 Jugoslovani na nemških univerzah. Iz Beograda poročajo: Po nemški uradni statistiki študira na nemških univerzah 7537 dijakov-inozemcev. Od teh je 250 Jugoslovani. Bolgarov je vpisanih 697, Grkov 315, Rumunov 632, Madjarov 327, Arnavi 1.

Naredba o zaščiti pravosti na Madžarskem se kot smo že poročali strogo in dosledno izvaja. Te dni je odredila budimpeštanska policija, da se imajo odstraniti iz vseh izložb reprodukcije Rubensove Milenske Venere. V neki knjigarni je konfiscirala policija Rubensovo biografijo, ker se je nahajala na platnici slika Venere z Adonisom. Frizerji so morali ženske biste v izložbah obleči. — Rektor vi-

soke šole za upodabljače umetnosti je zoper strogo izvajanje naredb za zaščito pravosti protestiral. Protestiral je zlasti zoper to, da cenzurirajo umetniške slike nešolani policaji. V svojem protestu je izrazil bojazn, da utedne priti celo tako daleč, da se bodo cenzurirali akti v muzejih z motivacijo, da obiskujejo muzeje po večini dijaki. Poslanec Lakots bo notranjega ministra v parlamentu radi naredbe interpeliral. V svoji interpelaciji bo pozval ministra, da naj izboljša socialne razmere, kampanjo zoper slike z akti naj pa prihrani za poznejše čase.

Izgredi proti židom na dunajski univerzi. Te dni je prišlo na visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju do velikih izgredov proti židom. Okoli 300 nacionalističnih dijakov je udrlo v dvorane in pometali so vse židovske slušatelje v avlo, od tam pa na cesto, kjer se je pretep nadaljeval, dokler mu ni napravila konec policija. Batin je bil deležen tudi majskega inozemski dijak, ki so ga smatrali hakenkreuzerski študenec po krivici za žida.

Prvi sledovi kometa. Iz Chicaga poročajo: Tukašnji observatorij je opazil prve sledove kometa Pona Bileke, glede katerega se je računalo, da ga bo mogoče videti šele meseca junija.

Vremenske katastrofe v Severni Afriki. Kot poročajo iz Tunisa, je divjal tam te dni strahovit tajfun. Vsa severna cona je opustošena. Vse prometne zveze so prekinjene, vsled česar se niso znane vse podrobnosti. Orkan je povzročil ogromno škodo. Železniška proga pri Gabedi je zasuta s 1 m visokim peskom. Več vlakov in avtomobilov je obtičalo v pešku. Pravtako je divjal silen orkan na vzhodni obali Madagaskarja. Luka Tamatava je popolnoma razdejana. Samo v mestu Tamatavi je zahteval orkan nad 500 človeških žrtve, tudi v pristanišču je poginilo na stotine ljudi. Glede petih velikih parnikov je ugotovljeno, da so se potopili, usoda več drugih, ki so se nahajali za časa katastrofalnega orkana na odprtem morju, še ni znana.

Cigani-ljudozrci. Zaslišanje ciganov-ljudozrcer v Kašavi so ugotovila, da so jedli cigan žveč let človeško meso. Doslej jim je dokazanih 12 roparskih umorov, pet svojih žrtve, namreč 4 ženske in 1 moškega so, kot priznavajo odkrito, požrli. Deloma so napravili iz mesa »golaše«, deloma pa so ga pojedli v krompirjevi juhi, oziroma rižu. Pri zaslišanju nastopajo cigani zelo cinčno. Poglavar tolpe, ki je ostale k uživanju človeškega mesa zapeljal, eigan Filko je izjavil: »Požrli smo pet ljudi. Ne obžalujem ničesar in ne bojim se ničesar! Cigan Josip Hudak je izpovedal, da je dobil pri pojedini ženska prsa. Dostavil je »da so bila zelo sladka.« Cigan Horvat je izpovedal, zaslišan v slučaju ene od žrtve, nekega trgovca, da so trgovca umorili in oropali, nato pa vrgli v jarek in osolili, razrezali in požrli so ga šele naslednji dan. Možgane so dali otrokom, »da bi bili bolj pametni.« — Izdal je cigane eden od njihovih tovarišev iz maščevalnosti. Bil je svoječasn v umobolnici. V sled tega in ker je bil nem, so ga smatrali njegovi tovariši za tepca in zato mu od denarja, ki so ga odvzeli žrtvam niso nikdar nič dali. Pred kratkim je prišel radi neke druge bolezni v bolnico. Tam se je naučil pisati, nakar je ovdal svoje tovariše pismo.

Zastrupljenje s plinom. Te dni se je pripetilo v Ratiboru težko zastrupljenje s svetilnim plinom. 6 oseb je mrtvih, od ostalih 24 najbrže ne ostane nikdo pri življenju. Dva pasanta sta začutila, da je prihajal iz dveh hiš izredno intenziven vonj po svetilnem plinu. Avizirala sta policijo in resilno postajo. Oddelek policije in moštva rešilne postaje se je podal na lice mesta ter udrli s potrebno previdnostjo v označeni hiši. Reševalcem se je nudil strašen prizor. Skoraj v vseh stanovanjih so ležali ljudje težko zastrupljeni v posteljah. Pet jih je bilo že mrtvih, eden je umrl med transportom v bolnico.

Tri smrtne obsodbe v Sarajevu. V soboto so bile izrečene v Sarajevu tri smrtne obsodbe radi hudodelstva ropa. Obsojeni so bili Dušan Orehabić, Adam Krmpotić in Vinko Perić, ki so oropali nekega seljaka in nekega trgovca, prvega za 500 Din, drugega pa za 1300 Din.

Fatalna afera jugoslovanskega medicinarca na Dunaju. Te dni se je poizkusila na Dunaju zastrupiti nežna 26-letna blondinka. Ko se je v bolnici zopet zavedla, je izjavila, da se je hotela usmrtiti, ker jo je mediciner Bogdan Lazarević iz Beograda posilil. Pripovedovala je, da se je seznanila nedavno z njim v bolnici, kjer je bila operirana. Pri tej priliki jo je povabil, da naj ga obišče, ko ozdravi v njegovem stanovanju, češ, da ga zanima, kako se bo rana zacelila. Obljubila mu je in prišla je. Lazarević jo je pozval, da naj se slede. Nič hudega sluteča, je ubogala. Mesto, da bi bil ogledoval brazgotino, je Lazarević deklarbaje posilil. Obdolženec odločno taji in trdi, da je ogledoval samo brazgotino, to pa zgolj iz medicinskega zanimanja; kljub temu so ga pridržali v preiskovalnem zaporu. Lazarević je bil zelo marljiv študent, čez tri tedne je imel položiti zadnji rigoroz, nakar bi bil promoviran za doktorja. Ena od prič trdi, da je moral zapustiti svoje prejšnje stanovanje, ker se je hotel približati na nedovoljen način svoji gospodnji in njeni 15-letni hčerki.

Tatvina važnih diplomatskih listin. Predsednik društva Nemcev iz Reicha v Budimpešti Rudolf Kacemarek je priredil te dni na čast trojice gostov iz Nemčije banket. Naslednje jutro je opazil, da mu je izginila listnica, v kateri se je nahajala večja vsota denarja in važni politični dokumenti. Policija je ugotovila, da je eden od Kacemarekovih gostov njegov politični nasprotnik. Sedaj se vrše poizvedovanja v tej smeri.

Ljubljana.

1. Občni zbor Zveze obrtnih zadrug. V nedeljo dne 6. t. m. se je ob 9. uri dopol-

dne vršil občni zbor Zveze obrtnih zadrug. Občni zbor je otvoril predsednik Eng. Franchetti ter podal predsedniško poročilo. Glavna pridobitev Zveze je ustanovitev »Obrtniške samopomoči«, ki se lepo razvija. Zveza je posvečala mnogo pozornosti obrtnemu zakonu, vprašanju strokovne izobrazbe in obrtno zadrugnemu gibanju. Zveza praznuje letos 25 letnico obstoja, kar bo primerno proslavila. Tajniško poročilo je podal gosp. Kaiser. Za Zbornico za trgovino, obrt in industrijo je pozdravil občni zbor dr. Pretnar. Govorilo je še več govornikov, ki so sprotižili mnogo predlogov. Sklenjeno je bilo tudi, da se zahteva, naj se volitve v obrtno sodišče in zavode za zavarovanje delavcev ne vrše po dosedanjem dragem sistemu, nego naj določita Zbornica za trgovino, obrt in industrijo ter Delavska zbornica svoje zastopnike, ki naj tvorijo sovseve. Popoldne se je vršil občni zbor »Obrtniške samopomoči«.

1. Danae v torek ob 20. uri v dramskem gledališču recitacijski večer pesmi Srečka Kosovela. Nastopili bodo ga. Mila Šaričeva, g. Slavko Jan in g. Ciril Debevec. Uvodne besede bo govoril g. Alfonz Gspan. Čisti dobitek prireditve, ki se vrši pod pokroviteljstvom častne dvorne dame g. Franje dr. Tavčarjeve, je namenjen za izdajo izbranih pesmi pokojnega pesnika. Prepričani smo, da se bo tega večera udeležila vsa naša javnost, ki zna ceniti kulturna stremjenja naše najmlajše pesniške generacije, ki ji je bil vodnik prav Srečko Kosovel.

1. Predsednik Kola jahačev in vozačev v Ljubljani general g. Tripković je sprejel od ministra dvora sledeče pismo: Gospod predsednik! Nj. Vel. kralj je z zadovoljstvom sprejel izjavo udanosti poslano ob priliki obnega zbora Kola jahačev in vozačev Prestolonaslednik Peter v Ljubljani in je blagovolil odrediti, da se sporoči Njegova iskrena zahvala. — Minister dvora Janković.

1. G. Matiji Močniku, policijskemu revirnemu nadzorniku, je umrl v nedeljo, dne 6. t. m. v deželni bolnici sedem in pol leta star sinček Milan. Pogreb se vrši danes, ob 16. uri iz deželne bolnice. — Užaloščeni rodbini naše sožalje!

1. Pravljice pripoveduje g. Ant. Danilo v sredo 9. marca ob 5. uri v Narodnem domu. Otroci, odzovite se temu vabilu v polnem številu, obeta se vam še posebno veselo presenečenje! Vstopnine ni. Pobirajo se le prostovoljni prispevki za kritje stroškov. — T. K. D. Atena.

1. Nesreča. Perić Ani Perko se je na stopnicah v neki hiši v Spodnji Šiški spodrselo. Starka si je zlomila levo nogo nad koleno, tako, da so jo morali prepeljati v bolnico.

1. Policijski drobiž. Policija je aretirala nekega Marka, ki je osumljen tatvine in drugih grehov ter nekega Joahima radi nedostojnega vedenja v javnem lokalu. Janez M. star pljanček, je ovaden, ker ni plačal v neki javni kuhinji cehe in ker je ozmerjal gospodarja ter mu razbil 30 Din vredno šipo. Prijavljena je še ena poškodba tuje lastnine, en pretep in en prestopke zglasevalnih predpisov.

1. Kokosji tat. Posesniku Ivanu Mihelčiču na Lepem potu je neznan prijatelj kurjega zaroda in pečenke odnesel petelina in dve kokoši v vrednosti 120 Din. Pet kokoši pa je pustil še v kurniku.

PO SVETU OKOLI.

Pod tem naslovom je imel v soboto v društvu »Soči« popularni predavatelj prof. dr. Sarabon predavanje, v katerem je podal na poljuden način pregled dogodkov, ki so se v preteklem letu izvršili. Od locarnskega pakta in panevropske konference na Dunaju preko Svice, kjer se razen turističnih novosti ni dogodilo lanske leto nič posebnega, je vodil predavatelj občinstvo v duhu in po zemljevidu do Nemčije, ki se gospodarsko in vsestransko dviga in do Francije, ki ji nagajata zlasti dva Mussolini in — frank. Sledeč osmim plavcem, med katerimi so znamenita imena Ederle, Michel, Vierkötter, Corston itd., ki so lanske leto preplavali 34 km široki morski kanal med Anglijo in Francijo, je prešel predavatelj v Anglijo, kjer je lanske leto izbruhnil največji štrajk v svetovni zgodovini, ki je napravil Angliji 300 milijonov funtov škode (84 milijard dinarjev), nato pa v Biskajski zaliv, kjer se je morsko dno dvignilo za 3000 metrov. V Španiji ni tako posebno važen Primo di Rivera, kako paniberijsko gibanje, ki namerava združiti vse španske govoreče države v Evropi in Ameriki v veliko gospodarsko in politično enoto.

Iz Maroka je Ab del Kerim končno pregnan v tropsko podnebje otoka Reuniona, kjer se dolgočasi v družbi bivšega anamskega cesarja in slamskega kralja. V Tunisu se je razvila velika italijanska propaganda. V Italiji vlada še vedno fašizem. Važno je tudi, da je dobil papež opek pas do morja. Avstriji se je sanacija z inozemsko pomočjo posrečila, Madjarska je imela lanske leto velik tohuvalobu v obliki raznih afer itd. Rumunijo pretresa vprašanje agrarne reforme ter prestolonasledstva. V Grčiji so na dnevnem redu nemiri, v Turčiji gospodari paša Kemal, Sirijo so Francozi kolikortoliko pomirili, Arabija pa je vsa pod angleškim uplivom in to kljub prizadevanju Italije, da bi se vsidrala v Jemenu.

V Afriki je sedaj na znanstveno raziskovalnem potovanju švicarski avijatik Mittelholzer. Indijo drže še vedno v svojih rokah Angleži in je ne bodo tako kmalu zapustili. Na Kitajskem se sedaj dogajajo dogodki svetovne važnosti. Japonci ne morejo nikamor preko svojih ozkih mej, dasi bi radi v sosednjo bogato Sibirijo, ali v Kalifornijo, ali pa v še skoro popolnoma prazno Avstralijo.

V Ameriki je na dnevnem redu boj za in proti prohibiciji. Proti gospodarskemu imperializmu Zjedinenih držav nastaja odpor v Mehiki, v Srednji in v Južni Ameriki. Južna Amerika ima za naseljevanje človeštva v daljni bodočnosti ogromen pomen.

Predavatelj je še podal pregled vseh važnejših dogodkov na polju sporta.

Za predavanje se je predavatelju zahvalil v imenu »Soče« prof. Bačić. Zabavni del večera je izpolnil s svojimi prijetnimi komičnimi nastopi g. Gervais.

POVOJNA STAVBENA DELAVNOST V BEOGRADU.

Gradbeni odbor beograjske mestne občine je izdelal te dni interesantno statistiko o stavbeni delavnosti v Beogradu v letih 1920 do 1926.

Leta 1920 je bilo v Beogradu zgrajenih 28 novih hiš, večje število starih pa popolnoma prezidanih, oziroma razširjenih ali dvignjenih.

Leta 1921 je bilo prijavljenih 37 hiš za popravilo, 88 za prezidavo, 538 prošnja pa je bilo vloženih za stavbeno dovoljenje za nove hiše. Koncem leta je bilo na novo dozidanih 127 hiš.

Leta 1922 je bilo na novo zgrajenih, oziroma prezidanih 311 hiš, leta 1923 pa 332.

Leta 1924 je nastal mal zastoj. Dograjeni sta bili 202 hiši, prav toliko leta 1925.

Leta 1926 je bilo najbolj produktivno. To leto bilježi statistika 357 novih, oziroma popolnoma renoviranih hiš.

Vsega skupaj je bilo v Beogradu od leta 1920 do leta 1926 nanovo zgrajenih, oziroma renoviranih, dvignjenih in razširjenih 1594 hiš. Projektov, ki vsled različnih ovir niso bili izvršeni pa je bilo še mnogo več: Od leta 1920 do leta 1926 je bilo prijavljenih mestnemu gradbenemu odboru vsega skupaj 3577 načrtov za nove hiše, 413 za dvignjenje, oziroma razširjenje starih in 246 za popravilo starih hiš.

Koliko se je pa zidalo v tem času v Sloveniji?

KOLIKO SE PRI NAS POPUŠI.

V naši državi se strastno puši. Za dim izda prebivalstvo na leto milijarde dinarjev.

Iz uradne statistike za predzadnja tri leta je razvidno sledeče:

Leta 1923 je bilo konsumiranih v vsej državi 8.633.235 kg tobaka, leta 1924 8.635.941 kilogramov, leta 1925 pa 8.915.701 kg.

Kar se tiče oblike, se je porabilo leta 1925 v vsej državi 44.407.608 smotk; 2.863.610.178 svačic, 5.684.757 kg cigaretnega tobaka, 130.241 kg tobaka za žvečenje, 6.479 kg tobaka za njuhanje ter 8.575 kg tobaknega ekstrakta.

Od tega je prišlo na eno osebo: v Srbiji 714 gramov, v Crni gori 336, v Vojvodini 735, v Bosni 787, v Dalmaciji 216, na Hrvaškem in v Slavoniji 777, v Sloveniji pa 1042 gramov.

Kot kaže statistika, so torej Slovenci najboljši konsumenti tobaka za njimi pridejo Hrvti, Srbi ranžirajo šele na tretjem mestu. Seveda gre pri tem samo za monopolski tobak, vtihotapljeni in vračunjeni. Nam pa se zdi, da popušijo Srbi, zlasti Bosanci toliko takega tobaka, da ranžirajo v splošnem glede konzuma tobaka oni na prvem mestu. Sploh se pa zdi, da je namen te statistike a, da bi se pokazalo, kako bogati so Slovenci, ki pa so nasprotno, če popušijo največ monopolskega tobaka zopet najbolj obdavčeni.

Kratke vesti.

Predsednik Masaryk pride v četrtek v Zvezno, kjer bo gost Zveze narodov in kjer se sestane s Stresemannom.

Mussolini in grof Bethlen se sestane v Rimu dne 16. t. m.

Italijanski fašistovski listi ostro zavračajo Renaudov govor ter naglašajo govor, da ima Italija proti Franciji samo pacifiistične namene.

Santunska vojska je zaplenila sovjetski parnik »Lenin« ter ga uporabila za vojaški transport.

Bolgarska vlada je uporabila posojilo Zveze narodov, ki je bilo namenjeno izključno za bolgarske begunce, za borzne manipulacije, da umetno dvigne kurz leva.

Pred praškim sodiščem sta bila obsojena major Kratochvil in bivši Gajdov sluga na 6 tednov zopora in denarno globo, ker sta očitala gen. Gajdi, da je bil v sovjetski službi. Sodnik je izjavil, da se jima dokaz resnice ni posrečil in tudi ne dokaz verjetnosti. Obsojena sta bila predvsem zato, ker češkoslovaška vlada ni hotela predložiti sodišču dokumentov, vsled katerih je bil Gajda disciplinarno degradiran.

Zbor čeških okrajev se je согласно izrekel proti nameravani češkoslovaški upravni reformi.

Nemej groze z izstopom iz vlade, če ne bo nameravana upravna reforma spremenjena v njih smislu.

Pogajanja za sklenitev poljsko-nemške trgovinske pogodbe bodo najbrže v kratkem obnovljena, ker so se poljskonemski odnosi znatno izboljšali vsled konvencij, ki jih je dobila poljska vlada v izseljeniškem vprašanju.

SAH.

V petek so bile odigrane nedovršene partije. Aljehin je dobil igro proti Marshallu, Vidmar je v damskem gambitu imel že boljšo pozicijo proti Marshallu, spregledal pa je napako, ki jo je Marshall takoj temeljito izrabil in nato partijo dobil. Igra Vidmar proti Aljehinu je končala remis, ravno tako tudi igra Marshalla proti Niemcoviču.

Stanje po 9. kolu: Capablanca, Niemcovič 6½, Aljehin 4½, Vidmar 3½, Marshall in Spielmann 3.

Igralni red je vsled množice nedovršenih partij bil izpremenjen. Tako se je 10. kolo igralo že 5. t. m., 11. kolo 6. in 12. kolo se igra 8. marca. »Nesrečno« 13. kolo se igra 9. marca. Nato je več dni določenih za nedovršene partije in šele 12. marca se igra 14.

kolo. Takozvani Capablancov urnik se je izkazal kot slab.

IX. kolo.

Partija Capablanca — Aljehin je končala že po 28 potezah remis.
Partiji Niemcevič — Vidmar in Marshall — Spielmann sta bili po petih urah prekinjeni.

Stanje po X. kolu: Capablanca 7, Niemcevič 6½, Aljehin 5, Vidmar 3½ (1), Marshall in Spielmann 3 (1).

Sport.

Sharkey premaga Mae Tique. V okviru velikih izbirnih bojev, ki naj določijo nasprotnika svetovnemu prvaku Tunneyu, je porazil Jack Sharkey v 12. rundi knock-outu Mae Tique. Slednji je dobil udarec na usta, tako se ni mogel več braniti, nakar je sodnik takoj ustavil nadaljni boj. Ko je padla odločitev, je bil sicer Tique boljši po točkah; šteli so mu 8 rund v dobro, potem se je pa uveljavila mladost njegovega nasprotnika, ki se mu stari Tique ni mogel več ustavljati.

Bosicio je »zdrsnil«. Kakor smo že poročali, je bil italijanski bokerski prvak Bosicio v Argentini knock-out poražen od zamorca Kid Carola. Bosicio je poskusil svoj poraz na prav nesporten način opravičiti. Radi svojega nespretnega postopanja ga je najprej že argentinski bokerski savez javno ukoril, potem se je pa še pred svojimi prijatelji pošteno osmešil z brzojavko, ki jo je poslal na nek italijanski list. Brzojavil pa je: »Pri nekem udarcu sem zdrsnil in padel na tla, kjer sem počival do »devet«, ko sem se pa dvignil, so me proglasili premaganim. Bosicio.« S to brzojavko pa je Italijan še bolj »zdrsnil« kakor v ringu. Svetovali bi mu, da se v bodoče hitreje dvigne, z brzojavko naj pa raje počaka.

Gospodarstvo.

Iz zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Dne 4. t. m. se je vršila v Zbornici anketa

o državni hipotekarni banki, odnosno o položaju, ki nastane za Slovenijo, ko nastopi v aprilu t. l. termin za obvezno nalaganje javnega in pupilarnega denarja v državno hipotekarno banko. Anketo je vodil zbornični tajnik g. Mohorič, udeležili pa so se je odlični zastopniki našega hranilništva, zadružništva in drugih gospodarskih panog. Po poročilih zborničnega konzulenta g. Zagarja se je razvila živahna debata, katere so se udeležili med drugim gg. dr. Slokar, dr. Mohorič, dr. Golia, ing. Suklje, veletrgovec g. Kavčič, hranilniški uradnik g. Hiter, predsednik društva hišnih posestnikov g. Frelj itd. Splošno se je poudarjalo potrebo, da se denarnim zavodom podaljša dovoljenje za sprejemanje javnega in pupilarnega denarja za dobo nadaljnjih desetih let, da se vsota, do katere smejo denarni zavodi sprejemati pupilarni denar, poviša na 100.000 Din in da se zahteva ustanovitev lastne podružnice državne hipotekarne banke v Ljubljani pod upravo lokalnih faktorjev. V tem smislu predlagano resolucijo so udeleženci soglasno sprejeli.

BORZE

7. marca.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 88—89, Vojna škoda 343—0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—197, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantilna 99—100, Praštediona 925—0, Kreditni zavod 160—170, Strojne 85—0, Trbovlje 0—420, Vevče 120—0, Stavbna 55—65, Sešir 104—0. Blago: Zaključenih 5 vagonov lesa. Tendence za madiere in deželne pridelke vrsta.

Zagreb, Dunaj izplačilo 800.5 — 803.5, Berlin izplačilo 1349—1352, Budimpešta izplačilo 994.5 — 997.5, Italija izplačilo 249.02 — 251.02, London izplačilo 276 — 276.8, Newyork ček 56.75, — 56.95, Praga izplačilo 168.3 — 169.1, Švica izplačilo 1094 — 1097.

Curih. Beograd 9.135, Berlin 123.25, New York 520, London 25.23875, Pariz 20.335, Mi-

lna 22.80, Praga 15.40, Budimpešta 90.85, Bukarešta 3.0925, Sofija 3.75, Varšava 58, Dunaj 73.1875.

Ljuba D. Jurković.*

ZIVLJENJE IN DELO NA LJUBLJANSKI UNIVERZI.

Biti Jugoslovan ne pomeni ne biti Slovenec, nego nasprotno, pomeni biti dober Slovenec. Vsak dober Slovenec je hkrati dober Jugoslovan, kajti če ni to, ni niti dober Slovenec, enako, kakor pomeni biti dober Srb ali Hrvat hkrati biti tudi dober Jugoslovan; eno je predpogoj drugemu.

Tako pojmovanje Jugoslovanstva, mutatis mutandis, ne odgovarja pojmovanju demokratov in orjunašev, ki bi bili radi monopolizirali to vprašanje zase, pa ne uvidijo, koliko s tem škodujejo ravno ideji, pa tudi pojmovanju radikalov, zemljoradnikov in drugih.

Posebne važnosti je, da se s tem vprašanjem zelo živahno bavijo marksisti (komunisti) in na levo orientirani študenti. Čeprav bi oni morali, kot marksisti vobče negirati obstoj kakih specialnih nacionalnih vprašanj, smatrajo, da to vprašanje obstoja in mu kljub blagopokojnemu Marksu pripisujejo posebno važnost, toda kar je za te internacionaliste in kozmopolite zelo čudno, je to, da so se opredelili proti Jugoslovanstvu in da dokazujejo obstoj posebnega slovenskega naroda, ki nima nikakih vezi s Srbji in Hrvatji in ki je posebna kulturna edinic ter ima kot taka pravico, da išče svoje politično in gospodarsko »osvobođenje« na podlagi pravice samoodločbe naroda!

Mogoče je, da naši komunisti niso iskreno mislili in povedali to in da so to samo volilna gesla, no, vendar so se te izjave večkrat ponavljale in jih je treba registrirati, podčrtati in naglasiti, da so eden vzrokov njihovega stalnega nazadovanja. Mogoče je tudi, da so zabrenkali v te ofenzivno separatistično šovinistične strune radi pomanjkanja drugih idej za mladino, toda napravili so napako, ker jim v tem nihče ne sledi.

Druga skupina levo orientiranih, takozvanih »svobodnih akademikov« še nima do Jugoslovanstva določenega stališča, ker so skupina »ad hoc«, o kateri bi bilo primerno povedati, da je nastala v znak protesta proti pretiranemu tkzv. orjunaškemu integriranemu Jugoslovanstvu in zlu naše slabe administracije in vsega onega, kar ona prinaša s seboj. Izgleda pa, da se bodo tudi oni približali v tem oziru pojmovanju katolikov (posebna vloga Slovencev v Jugoslovanstvu) kakor v glavnem pojmujejo to tudi demokrati (Jadran, Triglav in Orjuna), radikalni (Slovenski Jug) in zemljoradniki (Njiva).

Končno naj povdarim, da so vsi študentje, brez razlike politične orientacije edini v vprašanju naših neosvobojenih bratov in da je tudi to vprašanje zelo močan faktor globokega smisla za narodno celoto — za Jugoslovanstvo!

2. Politične grupacije.

Na prvi pogled izgleda, da ljubljanski študentje niso strankarsko orientirani in opredeljeni. To ni točno. Nasprotno, tudi pri nas obstoja politično dijaško življenje, enako kakor v Beogradu in v Zagrebu, samo da tu posamezne skupine (razen radikalov) to naivno skrivajo in ker to formalno ni povdruženo v statutih dijaških organizacij in sicer iz preprostega vzroka, ker univerzitetne oblasti na podlagi tolmačenja zakonskih odredb o grupiranju študentov ne dovoljujejo organizacij študentov na politični osnovi.

Radi tega se pri nas snujejo takozvani kulturna ali kulturno-socialna ali kulturno-ekonomska društva, dejansko pa so to politična društva, za katerih hrbti se nahajajo oficijelne stranke. Res je, da se tu polaga večja važnost na strokovno izobrazbo članov, da se tu dela intenzivnejše, stvarnejše in po sistemu in to brez one mrzlične borbenosti in ognjevitosti, naših tovarišev v Beogradu in Zagrebu, vendar se vseeno ne sme temu delu odreči njegov politični značaj.

* Z ozirom na razna vprašanja izjavljamo, da se z vsemi izjavami g. Jurkovića ne strinjamo. Op. ured.

Ija Erenburg:

Sansanetta.

In kadar se je Gustav Olsun posrečilo, da je ušel v krčmo v bližini kolodvora St. Lazare, kjer so pili svoj whisky mornarji, ki so prinašali s seboj na svojih modrih ovratnikih in na licih še dih morja — je vzela Sansanetta svojo copatico in dolgo bila po obrazu bivšega kapitana za vožnje po viharjem morju.

Gustav Olsun se ni mogel nikdar navaditi na parfimirane egiptovske cigarete. Večkrat jo je prosil, naj mu dovoli, da kupi pipo, toda zmirom je dobil isti odgovor:

»Kaj mi ne moreš žrtvovati niti ene pipe?«

Pri teh besedah se je spomnil Gustav Olsun na skalnati otok in na rdeči ogenj pipe v oni noči. Gustav Olsun se je spomnil morja in obšla ga je globoka žalost. Sel je v predsobo, kjer je visel njegov suknjič, dišeč še po slanem vetru in vtaknil je svoj nos vanj. Če bi se kdo v temi pomotoma dotaknil njegovega obraza, bi morda začutil tople kaplje, ki so spominjale na vodni prah južnega morja.

Julija meseca je Sansanetta izjavila, da hoče razveseliti bivšega kapetana in oditi z njim k morju v Daiwille. Nastanila sta se v hotelu »Normandie« in ko je Gustav Olsun stopil k oknu, je zagledal po dolgi ločitvi zopet svojo ljubico. Bilo je slabo vreme. Morje je butalo ob lesene kolibe v kopališču in divjalo strašno in brezmočno proti kavarnam in hotelom.

Gustav Olsun je hotel čutili njegov dotik na licu in je odprl okno. Toda takoj je zaslišal čudežni glas: »Kaj pa počneš! Ostri zrak bi lahko škodoval moji koži.« In po Gustav Olsunovem licu je pala copatica. Moral je vdihavati dišave tridesetih ozkih stekleničic, ki sta jih v posebnem kovčku pripeljala s seboj. Hotel je iti na obalo, toda Sansanetta ga ni pustila. Bavila se je s svojimi načrti. Hotela je, da ji kupi Gustav Olsun briljantno zapestnico v podobi kače za stotisoč frankov. Gustav Olsun se je upiral — v enem letu je pognal ves svoj denar in ostalo mu je še samo onih stotisoč, ki mu jih je dal Jules de Ro-signal za prevoz iz Kopenhagna na skalnati otok. Tedaj se je Sansanetta nasmehnila in

rekla: »Pojdi in kupi mi zapestnico. Ti še ne veš — dobila bom otroka in se ne smem razburjati.« Uro pozneje je občudovala svojo roko, ki jo je oklepala zapestnica v obliki kače in Gustav Olsun, ki so ga pretresle njene besede, je strmel na bliskajoče se morje in razmišljal o svoji strašni nesreči. Zdal naj dobi čudežno lepega otroka — ki bo že od ure rojstva dišal po krasnem cvetju in iz čigar ust bodo že v povojih kapali prečudni, srebrni glasovi. In temu dišečemu malčku ne bo pokazal morja, ne bo mu mogel pripovedovati o svojih vožnjah in viharjih, o svoje srce, ki je bilo tako podobno temu strašnemu in slabotnemu morju. In tedaj je Gustav Olsun prvič razumel, da je Sansanetta sovražil, tako, kot jo je sovražil, ne da bi jo poznal, v krčmi pri »Merskem solncu«, da sta mu vonj tega skladišča parfumov in pa stekleno brbljanje zoprna, da ni živila poleg njega ljubezen, življenje, pač pa le žena, ki si jo za eno uro lahko kupiš v Kopenhagnu ali v Rio de Janeiro in ki je ni bilo niti treba jemati s seboj na ladjo.

Zvečer je Gustav Olsun izginil. Drugi dan je vratar spoštljivo povpraševal Sansanetto po njenem možu. Ona je leno zazedhala: »Ne vem. Morda je utonil.«

Vratar ni vedel, naj se li smeja tej šali ali naj izreče svoje sožalje; na vsak način pa je šel k ravnatelju hotela »Normandie«, gospodu Lebé-ju. Ravnatelj se je »bal vsemogočih dogodkov in je nežno potrkal na vrata Sansanettine sobe:

»Se je gospod odpeljal?« je vprašal boječe, upajoč, da bo sledil pomirjajoč »da, da, v Pariz.« Sansanetta se je smehljala, vzela iz neke omarice karto pristanišča v Kopenhagnu, prebrala enakomerno pisanje, skrbno položila karto zopet nazaj in mirno odgovorila ravnatelju:

»No, da. Odpeljal se je daleč, po svojo pipo.«

Potem je pokazala ravnatelju prazno mesto poleg sebe in ker je bil gospod Lebé sveže obrbit, je bila tokrat copatica odveč.

(Konec.)

RAZPIS.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo vodovodne instalacije, centralne kurjave in kopališča, pečarska dela ter obzidavo štedilnikov in napravo solčnih okenskih zastorov, za 80 stanovanjsko hišo na Ahacljevi cesti v Ljubljani.

Vsi potrebni pripomočki in podatki se dobe počenši dne 14. marca t. l. med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu Šolski drevored št. 2/II.

Ponudbe za napravo pečarskih del in štedilnikov ter za napravo solčnih zastorov je vložiti najkasneje do 21. marca 1927, za vodovodne instalacije, centralno kurjavo in kopališča pa do 26. t. m., vselej do 11. ure dopolne pri imenovanem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 7. marca 1937.

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,

nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 10, II. nadstropje.

Najboljši šivalni stroj in kolo
je edino le

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo
v vseh opre mah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Pouk v vozenju b. brezplačen.

Večletna garancija

Dalavnic za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prašternovega spomenika.

„GROM“

CARINSKO POSREDOVNIŠKI IN EKSPEDICIJSKI BUREAU

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brzojavkam: „GROM“.

Telefon int. št. 43-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod lastnimi pogoji.

Zastopniški družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

OGLAŠUJTE V
NARODNEM
DNEVNIKU!

Lesni

strokovnjak

starejši, neoženjen, prvovrstna moč, z večletno prakso in prvovrstnimi izpričevanji, z znanjem slovenskega, nemškega in delno italijanskega jezika, želi premeniti službo le k večji lesni industriji. Gre najraje na skladišča ali pa v gozdove. Cenjene ponudbe na upravo lista pod značko »Vesten in marljiv strokovnjak«.

MALI OGLASI

Za vsako besedo se plača 60 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.

Premog - čebin

Woltova 1/II. - Telef. 55.

TISKARNA

MERKUR

LJUBLJANA

SIMON GREGORČIČEVA UL.

se priporoča

za naročila v tiskarsko stroko spadajočih del